

KURS I GROVFODERVERKTYGET

2015-02-25
Linda af Geijersstam
Hushållningssällskapet

GROVFODERKALKYLEN

INNEHÅLL

1. REGISTRERA OCH HANTERA GÅRDAR	1
2. SKAPA GROVFODERKALKYLER	4
3. LÄGGA TILL SCHABLONGRÖDKALKYLER	5
4. ÄNDRA KOSTNADER FÖR INSATSVAROR I GRÖDKALKYLER	6
5. ÄNDRA AVKASTNING I GRÖDKALKYLER	6
6. ÄNDRA MASKINKOSTNADER I GRÖDKALKYLER	7
7. ANALYSER	8
8. LÄSA UT RESULTATET	8
9. KOPIERA GROVFODERKALKYLER	9
10. GRUNDUPPGIFTER GRÖDKALKYL	10
11. FÖRLUSTBERÄKNING	10
12. FODERPLANERING	11
13. ANPASSA MASKINKOSTNADER EFTER AVSTÅND & ARRONDERING	11
14. VALLANLÄGGNINGSKALKYLEN	12

INNAN DU BÖRJAR – HITTA RÄTT I GROVFODERKALKYLEN

Grovfoderverktyget har tre nivåer

Gård	På nivån gård lägger man in grovfoderkalkyler. På nivån gård lägger man in och hanterar foderanalyser.
Grovfoderkalkyl	En grovfoderkalkyl kan vara t.ex. grödorna i ett års odling. På nivån grovfoderkalkyl väljer man t.ex. maskiner som ska ingå i den här grovfoderkalkylen.
Grödkalkyl	På nivån grödkalkyl nivå ändrar man i grödkalkylerna. På nivån grödkalkyl lägger man in anteckningar för en viss grödkalkyl.

Tips! Använd Grovfoderverktygets exempelgård för att se hur verktyget är uppbyggt. Den ligger i vänsterspalten och är en gård som alla kan titta på.

Här finns hjälp och förklaring.

Navigera i Grovfoderverktyget

Använd trädet i vänsterspalten.

Tryck på gröna pilen för att veckla ut trädet.

Tryck på texten för att komma till den sida du önskar.

Grön text visar var i verktyget du är.

Via menylisten kan du t.ex. komma till en lista över dina gårdar.

Texten under menylisten visar var i verktyget du är.

Mina gårdar

Skapa ny gård

▼ Kurs Grovfoderverktyget

Mina analyser

Skapa ny grovfoderkalkyl

▼ Mina grovfoderkalkyler

▼ 2013-Efterkalkyl 2013 kurs

Grunduppgifter

Arbeten/Maskiner

Vallanläggning

Foderplanering

Skapa ny grödkalkyl

▼ Mina grödkalkyler

► 006 Ensilagemajs

▼ 066 Vall total

Grunduppgifter

Kostnad/intäkt

Fältanteckningar

Om **Mina gårdar** Hjälp Kontakt Rapporter

Du är här: Grovfoderverktyget >> Mina grovfoderkalkyler >> Grovfoderkalkyl grödkalkyler

1. REGISTRERA OCH HANTERA GÅRDAR

Var i verktyget? TRYCK **Mina gårdar** i meny längst upp eller i trädet till vänster.

Vad gör man? Du kan lägga in verkliga gårdar eller t.ex. en egen kalkylsamling t.ex. "Nisses förkalkyler". Max tre gårdar för licens "Grovfoderproducent". Obegränsat för "Rådgivare". Du kan **ta bort** eller **skapa en ny gård**. Tryck på **redigera** för att se och ändra uppgifter om gården. Tryck på **gårdsnamnet** i listan för att komma till gårdens grovfoderkalkyler.

Registrera gårdar

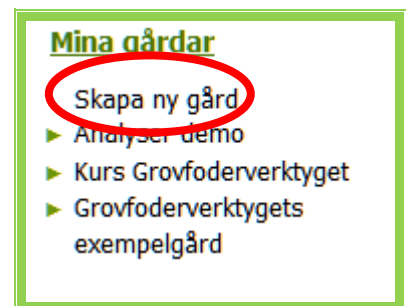
INMATNINGSUPPGIFTER

	GÅRD 1	GÅRD 2	
Gårdens namn *	Kursgården 1 "ditt namn" "dagens datum"	Kursgården 2 "ditt namn" "dagens datum"	
Brukarens namn	"Ditt namn"	"Ditt namn"	
SAM-nr	Ö1234	Ö9999	Kan du använda för att hitta gården.
Besättningsnr, PPN	SE11111	SE99999	Kan du använda för att hitta gården.
Beskrivning			
Län	Östergötland	Kalmar	För statistik och urval.
Kommun	Linköping	Kalmar	För statistik och urval.
Åkerareal ha	150	50	För statistik och urval.

ÖVNINGSUPPGIFT 1a.

Lägg in en eller två gårdar. Använd inmatningsuppgifterna ovan eller egna.

1. TRYCK **Skapa ny gård**
2. Skriv in uppgifterna
3. TRYCK spara

Hantera gårdar

Ändra gårdsuppgifter under **Mina gårdar** Du kan dela ut **behörighet** till någon som är registrerad användare i Grovfoderverktyget. Ange e-postadress. Behöriga användare kan se och göra ändringar och inmatningar för gården. Senast gjorda ändring sparas.

ÖVNINGSUPPGIFT 1b.

Ändra SAM-nr.

Dela ut behörighet till **en kollega** och till **grovfoderverktyget@hushallningssallskapet.se**

1. TRYCK **Mina gårdar** TRYCK **Redigera** bredvid aktuell gård
2. Ändra SAM-nr. Tryck **Spara**
3. Under Behörighet skriv in början av e-postadressen
4. Adresser att välja på listas efter en stund. Tryck på rätt adress.

2. SKAPA GROVFODERKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din **gård** i trädet till vänster.

TRYCK **Skapa ny grovfoderkalkyl**

Vad gör man? En grovfoderkalkyl är en samling av en eller flera grödkalkyler, t.ex. ett års odling. Namnge grovfoderkalkylen. T.ex. "Efterkalkyl 2013" om du vill följa upp året på gården.

Tips! Du kan välja alternativ med piltangenten och byta ruta med tab. * Är en obligatorisk uppgift. Alla andra uppgifter kan du hoppa över eller lägga in senare. Du kan använda Grovfoderverktygets inmatningsformulär (pappersutskrift) om du vill bocka av de uppgifter du fyllt i.

INMATNINGSUPPGIFTER

Grovfoderkalkylens namn*	Efterkalkyl 2013 kurs "dagens datum"	Ett unikt namn gör det lättare att hitta och kopiera kalkylen.
Beskrivning	Övningsgård vid kurs "dagens datum"	
Skördeår*	2013	Man får tillgång till prislista för insatsvaror och maskinkostnader för det år man skriver här.
Djurslag	☐ Grovfoder enbart till avsalu ☐ Häst ☐ Lammproduktion ☒ Mjolkproduktion ☐ Nötköttsproduktion, extensiv ☐ Nötköttsproduktion, intensiv	För statistik och urval.
Maskinkostnad	☒ Normal maskinkostnad ☐ Hög maskinkostnad ☐ Låg maskinkostnad	För statistik och urval.
Kalkyltyp	☐ Efterkalkyl ☒ Förkalkyl	Välj förkalkyl för beräkning som inte skall sammanställas. Efterkalkyl för måste göras enligt riktlinjer för att sammanställningar ska bli korrekta.
Odlingsform	☐ Ekologisk ☒ Konventionell	För statistik och urval.
Vallålder vid vallbrott	3 år	För statistik och urval.
Dieselpris	10 kr/l	Förfyllt för nya maskiner. Men ändrar inte gamla eller typkalkyler!
Förarkostnad	250 kr/timme	
Startläge	☒ En ny grovfoderkalkyl ☐ En av mina egna grovfoderkalkyler:	Här kan du ange om du vill kopiera en kalkyl som du gjort tidigare.
Markkostnad kr/ha	2500	Genomsnittligt arrende eller uppskattning av egen markkostnad.

ÖVNINGSUPPGIFT 2

Lägg in en eller två grovfoderkalkyler.

2a. "Efterkalkyl 2013 kurs dagens datum". Använd uppgifterna ovan eller egna.

2b. "Test av maskinkostnader 2015 kurs dagens datum". Mata då bara in Grovfoderkalkylens namn.

1. TRYCK Skapa ny grovfoderkalkyl
2. Skriv in uppgifterna
3. TRYCK **Spara**

3. LÄGGA TILL SCHABLONGRÖDKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din **gård** i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grovfoderkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK **Skapa ny grödkalkyl**.

Vad gör man? Du kan lägga in grödkalkyler på tre sätt. 1. En **tom kalkyl** där du själv lägger in alla uppgifter. 2. **Grovfoderverktygets typgrödkalkyler** med förifyllda uppgifter. 3. En **kalkyl som du gjort** till någon av dina gårdar.

Tips! Utgå från en av grovfoderverktygets typgrödkalkyler och ändra eller radera i den!

INMATNINGSUPPGIFTER

Foderslag/gröda	☐ Ensilagemajs ☒ Helsäd ☐ Vall ☐ Åkerbete	
Odlingsform	☐ Ekologisk ☒ Konventionell	
Skördetillfälle	☐ 1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ Totalskörd	
Maskinkedja	☒ Exakthack självgående ☐ Exakthack bogserad ☐ Hackvagn ☐ Rundbal ☐ Snittvagn	
Lagringsystem	☐ Limpa ☒ Plansilo ☐ Rundbal ☐ Tornsilo ☐ Tub	
Maskinkostnad	☒ Normal maskinkostnad ☐ Hög maskinkostnad ☐ Låg maskinkostnad	Schablonkalkyler med "Låg maskinkostnad" har ett urval av större maskiner och "Hög maskinkostnad" mindre maskiner.

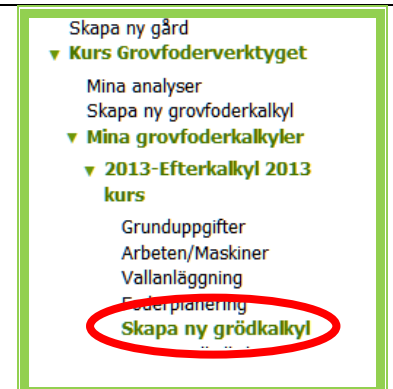
ÖVNINGSUPPGIFT 3

Sök fram och välj kalkyler. Dessa eller med egna uppgifter:

A. helsäd, konventionell, självgående hack, plansilo och normal maskinkostnad. Välj kalkylen för Sen helsädesskörd.

B. vall, konventionell, totalskörd, rundbal och hög maskinkostnad.

1. TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid "Efterkalkyl 2013".
2. TRYCK Skapa ny grödkalkyl.
3. **Sök bland** ska vara markerat på "Grovfoderverktygets typgrödkalkyler"
4. TRYCK på pilmarkering till höger i ruta Gröda/foderslag. Bocka för Helsäd.
5. Gör motsvarande val för Odlingsform: konventionell, Maskinkedja: Exakthack självgående, Lagringsystem: Plansilo.
6. Vilka kalkyler får du att välja på? Nr _____ Nr _____ Nr _____ Nr _____ Nr _____ Nr _____
7. Välj Maskinkostnad: Normal maskinkostnad
8. TRYCK på kalkyl för sen helsädesskörd
9. TRYCK **Gå vidare**
10. Ändra areal till 10 ha eller egen areal.
11. TRYCK **Spara**
12. TRYCK på **Mina grödkalkyler** i trädet.
13. TRYCK Skapa ny grödkalkyl eller **Lägg till grödkalkyl**
14. Gör om proceduren med uppgift B.
15. Ändra areal till 50 ha eller egen areal.

4. ÄNDRA KOSTNADER FÖR INSATSVAROR I GRÖDKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din **gård** i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grovfoderkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grödkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. **Vall**.

TRYCK på **Kostnad/intäkt**

Vad gör man? Du kan lägga till eller ändra en kostnad i en grödkalkyl genom att trycka **Lägg till rad** eller trycka på en redan inlagd rad. Arbeten som inte redan är inlagda i grödkalkylen (t.ex. genom att du använt en typgrödkalkyl) måste först läggas in under **Arbeten/maskiner** under grovfoderkalkylen.

Tips! Håll reda på vilka uppgifter du uppdaterat genom att skriva i kommentarsrutan när du lägger in eller ändrar en rad, t.ex. OK 150225. Du kan ändra ordning på rader genom att klicka och dra.

ÖVNINGSUPPGIFT 5

1. TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid "Vall". TRYCK på Kostnad/intäkt
2. Ändra **avkastning till 7000** kg ts/ha. Ställ pekaren t.ex. i arealrutan så träder ändringen i kraft.
3. TRYCK på N34. Ändra till **insatsvara NS 27-4**. Ändra kostnad till **3,00 kr/enhet**. Ändra till **330 enheter/ha**. TRYCK **Spara**.
4. TRYCK på **Kalkning**. TRYCK Ta bort rad.
5. TRYCK **Markkostnader** **Lägg till rad**. Välj Markkostnad under Ange typ av rad. TRYCK Lägg till rad. Låt "enligt grovfoderkalkyl" vara markerat. TRYCK **Spara**.
6. TRYCK **Gårdsstöd** **Lägg till rad**. Ange intäkt: **1800 kr/ha**. TRYCK **Spara**.

EXCEL RÄKNEHJÄLP Lagringskostnad för olika lagringssystem. Uppgift G) i separat häfte.

5. ÄNDRA AVKASTNING I GRÖDKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. **Helsäd**.

TRYCK på **Grunduppgifter** *eller* **Kostnad/intäkt**

Vad gör man? Avkastning och areal kan ändras i **grödkalkylens grunduppgifter** eller under **kostnad/intäkt**.

Tips! Avkastningen är en av de viktigaste och svåraste uppgifterna till kalkylen. Använd hjälpmedlen på grovfoderverktyget.se:

Grovfoderinventering – mängd.xls, Grovfoderskörd sammanställning.xls. Räkna ihop avkastning varje år och sammanställ ett medelvärde som du kan räkna med.

EXCEL RÄKNEHJÄLP Grovfoderinventering, Grovfoderskörd sammanställning

ÖVNINGSUPPGIFT 4 **EXCEL RÄKNEHJÄLP** F). i separat häfte.

▼ **Kurs Grovfoderverktyget**

- Mina analyser
- Skapa ny grovfoderkalkyl
- ▼ **Mina grovfoderkalkyler**
- ▼ **2013-Efterkalkyl 2013 kurs**
- Grunduppgifter
- Arbeten/Maskiner
- Vallanläggning
- Foderplanering
- Skapa ny grödkalkyl**
- ▼ **Mina grödkalkyler**
- ▼ **006 Ensilagemajs**
- Grunduppgifter
- Kostnad/intäkt**
- Färdteckningar

6. ÄNDRA MASKINKOSTNADER I GRÖDKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din **gård** i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grovfoderkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. **"Efterkalkyl 2013"**. TRYCK på **Arbeten/maskiner**.

Vad gör man? Maskinarbeten läggs in under **Arbeten/maskiner**. Du kan hämta schablonkostnader för traktor och redskap (**sammansatt arbete** eller **transportarbete**) eller lägga in ett eget ekipage (**enkelt arbete**). När du sedan gör grödkalkyler kan du välja bland dessa arbeten. Du kan lägga in kostnaden under **Arbeten/maskiner** eller direkt i **grödkalkylen**. **Tips!** Grovfoderverktygets

maskinkostnader kommer från "Maskinkostnader". Beställ den på maskinkostnader.se. Med handboken kan du få en bättre överblick över olika maskinalternativ.

ÖVNINGSUPPGIFT 7a. Lägga in lejt arbete som klumpsumma för hela skörden.

MASKIN/ARBETE	Märkning	Timkostn kr/tim	Kapacitet ha/tim	Diesel l/tim	Timmar totalt	Kr totalt	Ha	Kr/ha
		<i>Olika alternativ för kostnad/kapacitet</i>						
Balpress	Nisse, lejt					115000		

- TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grovfoderkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid "Efterkalkyl 2013". TRYCK på **Arbeten/maskiner**.
- TRYCK **Lägg till nytt arbete**. Välj "Enkelt arbete"
- Skriv in benämning: **Balpress Nisse**. TRYCK **Lägg till arbete**.
- TRYCK på pilen/trekanten vid **Mina grödkalkyler**. TRYCK på pilen/trekanten vid grödkalkyl Vall. TRYCK på **Kostnad/intäkt**.
- TRYCK **Skördekostnader** **Lägg till rad**. Ange typ av rad: **Arbete**. Tryck **Lägg till rad**. Välj arbete: **Balpress Nisse lejt**. **115000 kr totalt**. Tryck **Spara**.
- TRYCK på **Rundbalspressning 1a sk**. TRYCK **Ta bort rad**. Gör likadant med återväxt.

ÖVNINGSUPPGIFT 7b. Lägga in eget arbete – traktor + redskap som timtaxa och hektar per timme.

MASKIN/ARBETE	Modell	Traktor nr	Kapacitet ha/tim	Diesel l/tim	Last ton	Hastigh km/h	Lastning minuter	Lossning minuter
Traktorer								
John Deere	60 kW	1		9				
Odling								
Vält	9 m	1	4,5					

- TRYCK **Lägg till nytt arbete**. Välj "Sammansatt arbete"
- Skriv in benämning: **Vält**.
- Lägg till maskin: Välj **Traktorer** och lastare. **Traktor 4WD 60 kW standard**. Användning: **Hög**.
- Lägg till maskin: Välj **Jordbearbetning** och sådd. **Vält 6 m**. Användning: **Låg**.
- Lägg in Angiven kapacitet: **4,5 ha/tim**.
- TRYCK **Spara ändringar**.
- TRYCK på pilen/trekanten i trädet fram grödkalkyl Vall, kostnad/intäkt.
- TRYCK **Odlingskostnader** **Lägg till rad**. Ange typ av rad: **Arbete**. Välj arbete: **Vält**. TRYCK **Spara**.

7. ANALYSER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på Mina analyser.

Vad gör man? Här kan du samla dina analysresultat. Och få översikt och medelvärde för t.ex. en viss vallskörd över flera år.

Tips! Du kan koppla ihop en analys med en grödkalkyl

Skapa ny gård

▼ Kurs Grovfoderverktyget

Mina analyser

Skapa ny grovfoderkalkyl

► Mina grovfoderkalkyler

under Grunduppgifter för grödkalkylen. Om du skriver in vallblandning på samma sätt kan du på sikt sammanställa resultat för en viss blandning.

Koppla en analys till en grödkalkyl:

1. TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid grödkalkyl 066 Vall total. TRYCK på **Grunduppgifter**.
2. TRYCK fram "Uppgifter för som påverkar innehåll och omräkning i kalkylen"
3. TRYCK på pilen vid **Analys**. Välj en analys i listan. TRYCK **Spara**.

Arbeten/maskiner

Vallanläggning

Foderplanering

Skapa ny grödkalkyl

▼ **Mina grödkalkyler**

► 006 Ensilagemajs

▼ 066 Vall total

Grunduppgifter

Kostnad/intäkt

Fältanteckningar

► 2013-Foderplanering

Analys demo

Grovfoderverktygets exempelgård

Grunduppgifter

Kostnad/Intäkt

Fältanteckningar

Löpnummer/ID	2308
Namn*	066 Vall total
Beskrivning	Vallskörd total konv Rundbal Plansilo Hög maskinkostnad
Areal* ?	1 ha
Avkastning* ?	8000 kg ts/ha
Foderslag/gröda	Vall ▼
Klarmarkerad ?	☐

▼ Uppgifter som påverkar innehåll och omräkning i kalkylen

Gårdsstödsområde ?	Ej angivet ▼
TS-Halt ?	45 %
Analys ?	Vall 20150116 ▼
Transportavstånd ?	2 km
Medelstorlek för skifte ?	4 ha
Genomsnittlig fältform ?	Rektangel (2:1) ▼
Effektivitetsfaktor ?	1,000

8. LÄSA UT RESULTATET

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. Vall. TRYCK på **Kostnad/intäkt**. Dra ner sidan och titta längst ner.

Vad gör man? Läs av produktionskostnaden i kr per kg ts, per hektar eller totalt.

Tips! "Produktionskostnad inkl grödkopplade stöd, markkostnad och gårdsstöd" är den kostnad som oftast är intressant att jämföra.

Nr		Kr/ha	Totalt kr	Kr/kg ts	
1	Odlingskostnader				
2	Skördekostnader				
3	Lagringskostnader				
4	Produktionskostnad				
	Grödkopplade stöd (vallstöd, minskat kväveläckage)				
5	Produktionskostnad inkl grödkopplade stöd				
	Markkostnader				
	Gårdsstöd				
6	Produktionskostnad inkl grödkopplade stöd, markkostnad och gårdsstöd				
7	Produktionskostnad inkl grödkopplade stöd och djurkopplade stöd				
8	Produktionskostnad inkl grödkopplade stöd, markkostnad och gårdsstöd och djurkopplade stöd				
	Foder ekonomiskt värde				
9	TB2. Intäkter av foder och grödkopplade stöd minus kostnader utom markkostnad				
10	TB3. Intäkter av foder, grödkopplade stöd och gårdsstöd minus kostnader inkl markkostnad				

ÖVNINGSUPPGIFT 6

1. TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid "Vall". TRYCK på Kostnad/intäkt
2. Skriv in de siffror du ser i vallkalkylen i rutorna ovan.

9. KOPIERA GROVFODERKALKYLER

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK Skapa ny grovfoderkalkyl.

Vad gör man? Här kan du kopiera en kalkyl som du gjort tidigare, t.ex. som start för nästa års efterkalkyl eller för att planera och testa olika varianter.

Tips! Du kan också kopiera grödkalkyler inom en grovfoderkalkyl. Det gör du enkelt genom att trycka **Kopia** vid grödkalkylen i visningsläget Mina grödkalkyler.

ÖVNINGSUPPGIFT 6

1. TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK Skapa ny grovfoderkalkyl.
2. Välj Startläge "en av mina egna grovfoderkalkyler". Välj "Efterkalkyl 2013 kurs dagens datum". TRYCK **Spara**.
3. Ändra Grovfoderkalkylens namn till "Planering 2015 kurs dagens datum". TRYCK **Spara**.

10. GRUNDUPPGIFTER GRÖDKALKYL

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. 066 Vall total. TRYCK på **Grunduppgifter**.

Vad gör man? Grödkalkylerna "märks" med ett stort antal uppgifter för att man ska kunna söka och sammanställa. Det finns rena grunduppgifter, uppgifter viktiga för att söka fram och kopiera en kalkyl och uppgifter som ger en omräkning av resultaten.

Tips! När du använder Grovfoderverktygets typkalkyler hämtas många grunduppgifter in automatiskt och du behöver kanske inte ändra något. Om du gör en klarmarkerad efterkalkyl är det viktigt att du också gått igenom grunduppgifterna.

INMATNINGSUPPGIFTER

UPPGIFTER FÖR STATISTIK AV EFTERKALKYLER OCH FÖR EGEN DOKUMENTATION		
Skördedatum	2013-05-30	
Antal skördedagar	3	
Antal skördar/år	3	
Intervall föreg skörd		
Baljväxtandel %	15	
Bredspridn vid skörd	☐ Ja ☒ Nej	
Stubbhöjd cm		
Typ av helsäd	☐ Tidig skörd ☐ Sen skörd	
Ensileringsmedel	☒ Ja ☐ Nej	
Strängluftning	☐ Ja ☒ Nej	

ÖVNINGSUPPGIFT 10

- TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster. TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid grödkalkyl Vall. TRYCK på **Grunduppgifter**.
- TRYCK fram "Uppgifter för efterkalkyler och för egen dokumentation". Fyll i uppgifter enligt ovan. TRYCK **Spara**.

The screenshot shows the software interface with the following elements:

- Sidebar (left):** A tree view showing the navigation structure. The 'Grunduppgifter' item is circled in red.
- Main Form (center):** A data entry form for 'Grunduppgifter'. Fields include:
 - Löpnummer/ID: 2308
 - Namn*: 066 Vall total
 - Beskrivning: Vallskörd total konv, Rundbal, Plansilo, Hög maskinkostnad
 - Areal*: 1 ha
 - Avkastning*: 8000 kg ts/ha
 - Foderslag/gröda: Vall
 - Klarmarkerad:
- Bottom Panel:** A list of options with expandable arrows. The option 'Uppgifter för statistik av efterkalkyler och för egen dokumentation' is circled in red.

11. FÖRLUSTBERÄKNING

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. 066 Vall total. TRYCK på Kostnad/intäkt. Förlust Detaljer.

Vad gör man? En förlust i % läggs in på varje moment under Arbete/maskiner. Denna räknas om till kg ts i förlustberäkningen.

Tips! Förlustberäkningen i **Grovfoderverktygets typkalkyler** stämmer inte för Vall Totalskörd utan bara för delskördar. Detta eftersom t.ex. slåtter finns med tre gånger och förlusten därmed räknas tre gånger på totalskörd. Men du kan själv justera förlusttalen så att din kalkyl stämmer.

OBS! Förlustberäkningen påverkar inte produktionskostnadsberäkningen.

INMATNINGSUPPGIFTER

Förlust % läggs in under arbete/maskiner på varje maskin som ger en förlust.

	Förlust %		
Slåtter			
Strängläggning			
Hack			
Transport			
Plansilo			

EXCEL RÄKNEHJÄLP Skörde och lagringsförluster. Uppgift E) i separat häfte.

12. FODERPLANERING

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på Foderplanering.

Vad gör man? Här kan du planera foderproduktionen. Här finns de grödkalkyler du lagt in och, har du lagt in rätt siffror, därmed det foder du producerar. Du kan lägga in foderbehov och sedan stämma av och anpassa grödkalkylernas areal och avkastning.

Tips! Bocka ur Skördetillfälle och Lagringssystem för att lättare få en överblick över saldot. Tänk på att du under **Justera grödkalkyler** ändrar uppgifterna areal och avkastning i själva grödkalkylen.

13. ANPASSA MASKINKOSTNADER EFTER AVSTÅND & ARRONDERING

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grödkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grödkalkyl t.ex. Ensilagemajs. TRYCK på Grunduppgifter. TRYCK fram Uppgifter som påverkar innehåll och omräkning i kalkylen. **SE BILD PÅ NÄSTA SIDA.**

Vad gör man? Maskinkostnaderna räknas upp eller ner med en effektivitetsfaktor där en rektangel på 4 ha ger faktor 1,00. Transportavstånd och ts-halt (därmed mängd per lass) påverkar kostnad för maskiner som är inlagda som transportarbeten.

Tips! När du använder Grovfoderverktygets typkalkyler finns maskinarbeten inlagda så att du kan justera kalkylen med avstånd.

ÖVNINGSUPPGIFT 11 EXCEL RÄKNEHJÄLP Transport och spridningskostnad gödsel, Transportkostnad skörd, Fältform effektivitetsfaktor. Uppgift C) och D) i separat häfte.

EXCEL RÄKNEHJÄLP Behovsberäkning grovfoder

14. VALLANLÄGGNINGSKALKYLEN

Var i verktyget? TRYCK på pilen/trekanten vid din gård i trädet till vänster.

TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på Vallanläggning.

Vad gör man? Här kan du räkna noggrant på vallanläggningskostnaderna, t.ex. om du sår vall i renbestånd och vallen måste bära alla kostnader. De kostnader du lägger in här slås ut på nyanlagd vallareal du anger här. Du kan sedan hämta kostnaden i **Kostnad/intäkt**.

Tips! När man sår in vall får spannmålen bära kostnaderna för t.ex. jordbearbetning. Det är enklare att lägga in vallens merkostnader direkt i grödkalkylen. Grovfoderverktygets typkalkyler innehåller 8 kg vallfrö. Man kan även lägga till t.ex. en extra harvning eller separat sådd, delat med t.ex. tre vallår.

INMATNINGSUPPGIFTER

Total areal nyanlagd vall: 15 ha

INSATS/VARA	Mängd enhet/ha	Pris kr/enhet	
Vallfrö	22	50	
Harvning	1	170	
Sådd	1	250	

ÖVNINGSUPPGIFT 8

Skriv in siffrorna för vallanläggningskalkylen enligt rutorna ovan.

- TRYCK på pilen/trekanten vid Mina grovfoderkalkyler. TRYCK på pilen/trekanten vid en grovfoderkalkyl, t.ex. "Efterkalkyl 2013". TRYCK på Vallanläggning.
- Skriv in nyanlagd vallareal.
- Skriv in insats/vara under namn, mängd och pris. TRYCK **Lägg till kalkylrad** efter varje post.
- TRYCK fram grödkalkyl Vall total. TRYCK på Kostnad/intäkt.
- TRYCK **Odlingskostnader** **Lägg till rad**. Ange typ av rad: **Vallanläggningskostnad**. TRYCK **Lägg till rad**. Ange kostnad "enligt vallanläggningskalkyl". TRYCK **Spara**.
- TRYCK på insatsen "Vallutsäde konv". TRYCK **Ta bort rad**.